ORDONANŢĂ DE URGENŢĂ nr. 163 din 24 septembrie 2020
pentru completarea art. 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum şi pentru adoptarea unor măsuri în domeniul asigurării unor persoane în sistemul public de pensii
EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 883 din 28 septembrie 2020
Data intrarii in vigoare : 28 septembrie 2020

Având în vedere necesitatea implementării unor măsuri de mărire a numărului de asiguraţi ai sistemului public de pensii, care să dea posibilitatea exercitării dreptului fundamental la pensie, prin includerea persoanelor care nu au avut calitatea de asigurat şi care optează să achite contribuţia de asigurări sociale pe o perioadă de cel mult 6 ani anteriori încheierii contractului de asigurare,

luând în considerare necesitatea de a asigura venituri suplimentare la bugetul asigurărilor sociale de stat, plăţile efectuate către acest buget pot contribui la refacerea echilibrului bugetar.

Ţinând seama de necesitatea de a îmbunătăţi sistemul de protecţie socială al beneficiarilor sistemului public de pensii, astfel încât persoanele care nu îndeplinesc condiţia stagiului minim de cotizare pentru a beneficia de pensia pentru limită de vârstă din sistemul public să contribuie la sistem prin plata contribuţiilor de asigurări sociale,

ţinând cont de existenţa a numeroase solicitări din partea unor cetăţeni români din ţară şi străinătate privind asigurarea la sistemul public de pensii,

având în vedere deficitul înregistrat la bugetul asigurărilor sociale de stat şi luând în considerare că plăţile efectuate către bugetul asigurărilor sociale de stat pot contribui, cel puţin pentru un timp, la refacerea echilibrului bugetar,

ţinând seama de faptul că măsura legislativă are drept consecinţă evitarea excluderii unor categorii de persoane care nu ar putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă în cadrul sistemului public de pensii întrucât nu îndeplinesc condiţiile prevăzute de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările şi completările ulterioare, cu privire la stagiul de cotizare, şi care, în lipsa îndeplinirii condiţiilor de pensionare pentru limită de vârstă, ar apela la sistemul de asistenţă socială, fapt ce ar împovăra bugetul de stat,

având în vedere că elementele sus-menţionate constituie premisele unei situaţii extraordinare care impune adoptarea de măsuri imediate, în vederea stabilirii cadrului normativ adecvat, şi că neadoptarea acestor măsuri ar avea drept consecinţe negative afectarea unui interes public,

luând în considerare necesitatea instituirii unui cadru normativ care să protejeze dreptul la pensie în situaţia în care acesta este afectat de faptul că anumite perioade de stagiu de cotizare şi venituri nu pot fi valorificate din cauze determinate de pierderea, deteriorarea sau distrugerea carnetelor de muncă sau a altor documente

primare, cauze independente de voinţa solicitanţilor drepturilor de pensie,

întrucât, în vederea stabilirii drepturilor de pensie, se impune crearea cadrului legal pentru folosirea bazei de date ce conţine carnetele de muncă scanate, măsură de natură a sprijini o categorie de persoane aflată de multe ori în imposibilitatea dovedirii stagiilor de cotizare şi a veniturilor realizate în timpul activităţii profesionale,

având în vedere necesitatea creării cadrului legal pentru utilizarea, la stabilirea drepturilor de pensie, a informaţiilor din arhiva electronică creată la nivelul caselor de pensii pentru acele situaţii excepţionale, determinate de distrugerea, degradarea sau pierderea carnetului de muncă, declarate în condiţiile legii, când angajatorii şi-au încetat activitatea şi/sau arhiva acestora nu mai poate fi identificată, situaţii intervenite ulterior creării arhivei electronice,

întrucât este absolut necesară crearea cadrului legal pentru valorificarea arhivei electronice la stabilirea drepturilor de pensie, respectiv a bazei de date ce conţine informaţiile din carnetele de muncă scanate, cu atât mai mult cu cât persoanele cărora li se adresează prezentul act normativ nu mai pot realiza alte venituri din cauza intervenirii riscului bătrâneţii,

apreciind că toate acestea constituie situaţii extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, generând efecte negative de interpretare neunitară, considerăm că o eventuală legiferare pe altă cale decât delegarea legislativă, chiar în procedură de urgenţă, nu ar fi de natură să înlăture de îndată aceste consecinţe negative.

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public şi constituie situaţii de urgenţă şi extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituţia României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanţă de urgenţă.

ART. I

(1) Prin derogare de la prevederile din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la asigurarea în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare, şi ale Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la contribuabilii sistemului public de pensii, persoanele care nu au calitatea de pensionari pot efectua plata contribuţiei de asigurări sociale pentru perioade de cel mult 6 ani anteriori lunii încheierii contractului de asigurare, în care persoana nu a realizat stagiu de cotizare sau stagiu asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în ţară, în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaţionale în domeniul securităţii sociale.

(2) Perioadele de timp pentru care se poate încheia contractul de asigurare socială şi efectua plata contribuţiei de asigurări sociale sunt cele cuprinse între data împlinirii vârstei de 18 ani şi data împlinirii vârstei standard de pensionare.

(3) Vârsta standard de pensionare este prevăzută în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010, cu modificările şi completările ulterioare.

ART. II

(1) Până la data de 1 septembrie 2021, persoanele prevăzute la art. I pot încheia un contract de asigurare socială în vederea obţinerii pensiei pentru limită de vârstă, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1. Modelul actului adiţional la contractul de asigurare socială este prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Contractul de asigurare socială, prevăzut la alin. (1), se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia desemnat prin procură specială şi casa teritorială de pensii competentă, în funcţie de domiciliul sau reşedinţa persoanei.

(3) La încheierea contractului de asigurare socială, solicitantul completează o declaraţie, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3, din care să reiasă că, în perioada înscrisă în contractul de asigurare socială pentru care se solicită asigurarea, îndeplineşte următoarele condiţii cumulative:

a) nu a avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii sau în alte sisteme neintegrate acestuia;

b) nu a avut obligaţia asigurării în sistemul public de pensii;

c) la data încheierii contractului de asigurare socială nu are calitatea de pensionar.

ART. III

(1) Baza lunară de calcul al contribuţiei de asigurări sociale o constituie venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare socială care nu poate fi mai mic decât salariul de bază minim brut pe ţară garantat în plată în vigoare la data încheierii contractului de asigurare socială.

(2) Contribuţia de asigurări sociale datorată se calculează prin aplicarea asupra bazei lunare de calcul a cotei contribuţiei de asigurări sociale, prevăzută la art. 138 lit. a) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările şi completările ulterioare, în vigoare la data încheierii contractului de asigurare socială.

(3) În cazul în care persoana interesată solicită asigurarea în sistemul public de pensii pentru o fracţiune de lună, contractul de asigurare socială se încheie pentru lună întreagă, iar stagiul de cotizare este aferent lunii întregi.

(4) În situaţia prevăzută la alin. (3), atunci când, în cadrul unei luni, există o fracţiune de lună de asigurare, realizată conform legii, pentru acoperirea perioadei neasigurate este admisibilă încheierea contractului de asigurare socială conform prevederilor prezentei ordonanţe de urgenţă, pentru întreaga lună.

(5) În situaţia prevăzută la alin. (4), la determinarea punctajului lunar utilizat la calculul pensiei vor fi avute în vedere veniturile asigurate, cumulate.

ART. IV

(1) Perioadele pentru care persoanele prevăzute la art. I achită contribuţia de asigurări sociale se consideră stagiu de cotizare în sistemul public.

(2) Venitul lunar asigurat la care se achită contribuţia de asigurări sociale se utilizează la determinarea punctajului lunar potrivit Legii nr. 263/2010, cu modificările şi completările ulterioare, şi implicit la stabilirea cuantumului pensiei din sistemul public de pensii.

(3) Punctajul lunar se calculează prin raportarea venitului lunar asigurat, prevăzut la alin. (2), la câştigul salarial mediu brut din luna încheierii contractului de asigurare socială, comunicat de Institutul Naţional de Statistică.

(4) Pentru lunile pentru care Institutul Naţional de Statistică încă nu a comunicat câştigul salarial mediu brut se utilizează, pentru întreaga lună, ultimul câştig salarial mediu brut comunicat.

(5) Punctajul lunar calculat în condiţiile alin. (3) şi (4) se atribuie pentru fiecare lună calendaristică prevăzută în contractul de asigurare socială pentru care s-a achitat contribuţia de asigurări sociale prevăzută de prezenta ordonanţă de urgenţă.

ART. V

(1) Plata contribuţiei de asigurări sociale datorate se efectuează într-o singură tranşă sau eşalonat, în tranşe lunare, până la data de 31 august 2021.

(2) Contractul de asigurare socială încheiat conform prezentei ordonanţe de urgenţă îşi încetează aplicabilitatea la data la care contribuţia de asigurări sociale datorată este achitată în întregime.

(3) În situaţia în care la data de 31 august 2021 contribuţia de asigurări sociale datorată nu este achitată în întregime, stagiul de cotizare se constituie corespunzător plăţii efectuate.

(4) Plata contribuţiei de asigurări sociale se efectuează prin orice mijloc de plată prevăzut de lege, inclusiv în numerar, la casieria casei teritoriale de pensii în raza căreia se află domiciliul persoanei interesate sau mandatarului desemnat de aceasta prin procură specială.

ART. VI

După alineatul (1) al articolului 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările şi completările ulterioare, se introduc două noi alineate, alineatele (1^1) şi (1^2), cu următorul cuprins:

"(1^1) În situaţii excepţionale, determinate de distrugerea, degradarea sau pierderea carnetului de muncă, declarate în condiţiile legii, angajatorii au încetat activitatea şi/sau dacă arhiva acestora nu mai poate fi identificată, perioadele prevăzute la art. 16 lit. a) pot fi valorificate pe baza informaţiilor, respectiv datelor preluate din carnetele de muncă, existente în arhiva electronică creată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1.768/2005 privind preluarea din carnetele de muncă a datelor referitoare la perioadele de stagiu de cotizare realizat în sistemul public de pensii anterior datei de 1

aprilie 2001, cu modificările şi completările ulterioare, dacă informaţiile introduse în baza de date, în cadrul activităţii de preluare din carnetele de muncă, sunt identice cu cele din carnetele de muncă scanate. Arhiva electronică cuprinde atât datele preluate din carnetele de muncă, cât şi carnetele de muncă scanate.
(1^2) Dispoziţiile alin. (1^1) vizează situaţiile intervenite ulterior creării arhivei electronice."

ART. VII

Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta ordonanţă de urgenţă.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN
Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Raluca Turcan
Ministrul muncii şi protecţiei sociale,
Victoria Violeta Alexandru
Ministrul finanţelor publice,
Vasile-Florin Cîţu

Bucureşti, 24 septembrie 2020.
Nr. 163.

ANEXA 1

CASA NAŢIONALĂ DE PENSII PUBLICE
CASA TERITORIALĂ DE PENSII .....
CONTRACT DE ASIGURARE SOCIALĂ
Nr. ..... din ziua ..... luna ..... anul .....
Încheiat între
Casa Teritorială de Pensii ....., în calitate de asigurător, cu sediul în localitatea ....., str. ..... nr. ....., bl. ....., sc. ....., et. ....., ap. ....., oficiul poştal ....., judeţul ...../ sectorul ....., denumită în continuare Casa, reprezentată prin directorul executiv, şi
Titular contract ..... (numele şi prenumele), CNP ....., sex ..... (M/F), data naşterii ..... (an/lună/zi), actul de identitate: ..... seria ..... nr. ....., adresa: localitatea: ....., str. ..... nr. ....., bl. ....., sc. ....., et. ....., ap. ....., oficiul poştal ....., judeţul/sectorul ....., telefonul ....., adresa de e-mail .....

ART. 1

Obiectul prezentului contract de asigurare socială este asigurarea în sistemul public de pensii în vederea obţinerii pensiei pentru limită de vârstă.

ART. 2

(1) Venitul asigurat este de ..... lei şi nu poate fi mai mic decât valoarea salariului de bază minim brut pe ţară garantat în plată valabil la data încheierii prezentului contract de asigurare.

(2) Perioada/Perioadele de asigurare este/sunt:

anul ....., luna/lunile ....., venit asigurat ..... lei;

anul ....., luna/lunile ....., venit asigurat ..... lei;

(...)

anul .....,luna/lunile ....., venit asigurat ..... lei.

(3) Cota de contribuţie de asigurări sociale este de …….% conform reglementărilor în vigoare la data încheierii prezentului contract de asigurare.

(4) Totalul cuantumului contribuţiei de asigurări sociale este de ..... lei.

(5) Plata contribuţiei se efectuează:

a) integral, într-o singură tranşă - până la data de 31 august 2021;

b) în tranşe lunare - până la data de 31 august 2021.

(6) Contul în care se plăteşte contribuţia de asigurări sociale, deschis la Trezoreria Statului, având ca titular Casa, este ..... .

(7) Plata contribuţiei de asigurări sociale se poate face şi în numerar, la casieria Casei, sau prin orice alte mijloace de plată prevăzute de lege.

ART. 3

Obligaţiile Casei sunt următoarele:

a) valorificarea, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, a stagiului de cotizare realizat în baza prezentului contract de asigurare socială şi a venitului asigurat care a constituit baza de calcul al contribuţiei de asigurări sociale conform prezentului contract;

b) certificarea, la cererea asiguratului, a stagiului de cotizare realizat în baza prezentului contract.

ART. 4

Obligaţiile asiguratului sunt următoarele:

a) achitarea contribuţiei de asigurări sociale în cuantumul şi în modul stabilite la art. 2;

b) înştiinţarea Casei asupra modificărilor survenite în termenii prezentului contract de asigurare socială;

c) prezentarea asiguratului la sediul Casei atunci când este solicitat, respectând termenul prevăzut în invitaţie.

ART. 5

(1) Stagiul de cotizare se constituie din însumarea lunilor pentru care s-a achitat contribuţia de asigurări sociale.

(2) Prezentul contract de asigurare socială, semnat de părţi, intră în vigoare la data înregistrării acestuia la Casă.

(3) Durata contractului expiră la data de 31 august 2021.

(4) Contractul de asigurare socială se poate rezilia, oricând, din iniţiativa asiguratului şi produce efecte de la data înregistrării la Casă a solicitării rezilierii.

(5) În caz de forţă majoră, părţile contractante sunt exonerate de răspundere pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare ori cu întârziere a obligaţiilor asumate prin prezentul contract. Cazul de forţă majoră se dovedeşte de partea care o invocă.

(6) Modificarea oricăror prevederi din prezentul contract se poate face numai cu acordul scris al ambelor părţi, prin act adiţional.

Semnătura asiguratului,
.....
Semnătura asigurătorului,
.....

ANEXA 2

CASA NAŢIONALĂ DE PENSII PUBLICE
CASA TERITORIALĂ DE PENSII .....
ACT ADIŢIONAL
Nr. ..... din ziua ....., luna ....., anul .....
Pentru asiguratul:
Numele şi prenumele:
.....
Codul numeric personal: .....
Începând cu data de: zi ..... luna ..... an .....
în Contractul de asigurare socială nr. ..... din ziua ..... luna ..... anul ..... intervin următoarele modificări:
.....

Prezentul act adiţional a fost întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.
Semnătura asiguratului,
.....
Semnătura asigurătorului,
.....

ANEXA 3

(Se completează de beneficiarul asigurării.)

CASA TERITORIALĂ DE PENSII .....

DECLARAŢIE

Subsemnatul(a), ..., născut(ă) la data de ..... în localitatea ....., judeţul ....., posesor al actului de identitate ..... seria ..... nr. ....., având CNP ....., domiciliat(ă) în localitatea ....., str. ..... nr. ....., bl. ....., sc. ....., ap. ....., sectorul/judeţul/ţara ....., fiul/fiica lui ..... şi al/a .....,

cunoscând prevederile art. 326 din Codul penal privind falsul în declaraţii, declar următoarele:

- la data încheierii contractului de asigurare socială nu am calitatea de pensionar;
- în perioada consemnată în contractul de asigurare socială:

a) nu am avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii, într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia sau în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaţionale în domeniul securităţii sociale;

b) nu am avut obligaţia asigurării în sistemul public de pensii ca urmare a realizării de venituri din activităţi independente;

c) nu am beneficiat de indemnizaţie de şomaj;

d) nu am beneficiat de pensie de invaliditate;

e) nu am urmat cursurile de zi ale învăţământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective;

f) nu am satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus;

g) nu am beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006, de indemnizaţii de asigurări sociale, acordate potrivit legii;

h) nu am beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă şi boli profesionale;

i) nu am beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creşterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani.

Sunt de acord cu prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European şi al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi privind libera circulaţie a acestor date şi de abrogare a Directivei 95/46/CE.

Data .....

Semnătura .....